

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy hora . . . 60 K Fele évre . . . 340 K
 Negyedévre . . . 170 K Egész évre . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Bethlen dezignálása a hét végén megtörténik

A politikai kihallgatások során a mai napon a Kormányzó előtt megjelentek nagyatyái Szabo István földmívelésügyi miniszter, Haller István, báró Ghillanyi Imre, Mayer János államtitkár, Simonyi-Semadam Sándor volt miniszterelnök, Hegyeshalmy Lajos kereskedelemügyi miniszter és gróf Klebersberg Kunó. Holnapra dr Bernolák Nándor népjóléti miniszter, Schandl Károly nemzetgyűlési képviselő, Lukovich Aladár, a nemzetgyűlés háznapya, báró Perényi Zsigmond volt miniszter Turi Béla és s. Szabo kaptak meghívást. Az audenciák holnap folytatódnak. A

Kormányzó előreláthatólag szombat után több politikust kihallgatáson nem fogad és Bethlen gróf dezignálása szombaton vagy vasárnap meg fog történni. A dezignálás megtörténte után a miniszterelnök módot keres arra, hogy programját nyilvánosságra hozza, amelyhez aztán elsősorban a pártok fognak hozzászólni. Értesülésünk szerint a pécsi program semmiben sem módosul.

A programra jellemző, hogy meg akarja teremteni a társadalmi békét és elsősorban a főrendiházi és választói jogi reformokat akarja megvalósítani.

A kisgazdapárt Bethlen mellett áll a puccsisták ellen

A kisgazdapártban ma megelégedéssel konstataáltak, hogy a külügyi bizottság tegnapi ülése a legteljesebb mértékben igazolta a párt álláspontját.

Informátorunk így ismertette előttünk a kisgazdapárt véleményét, illetve a helyzetet: Most már tényként megállapítható, hogy a Habsburg-forradalmárok nemcsak a mai kormányzatot, de a mai alkotmányos rendszer megsemmisítését határozták el. Ez az elhatározás korábbi keletű és ennek keresztülvitelére a Rakovszky-féle királypuccsot használták fel. Hogy ez nem sikerült, újabb eszközökhöz nyúltak, azért, hogy diszkreditálják az egész alkotmányos és kormányzati rendszert a külföld előtt. A kisgazdapártnak az erők eloszlása miatt ezek után tiszta a helyzete. Az adott helyzetre adott helyzete van Bethlen grófnak

is, akit kétségtelenül a leghivatottabb embernek tartunk a válság megoldására. Bethlen grófnak nem marad más hátra, minthogy kezét fogjon nagyatyái Szabó Istvánnal és Gaál Gasztonnal, hogy ezáltal biztosítsa magának a kisgazdapárt egységes támogatását. De kezét kell fognia mindazokkal, akik a puccsisták mostani terveit sem el nem fogadják, sem nem fedezik.

Valószínű tehát, hogy Bethlen gróf ezt is fogja tenni. Szerintünk neki a puccsisták vakmerő szándékaival szemben véget kell vetni a belpolitikai béke veszélyeztetésének és ki kell venni az összes fegyvereket a puccsisták kezéből. Ez egy Bethlen István grófnak nem eshetik nehezére. Fel kell tártani ország-világ előtt, hogy a kormányznak megvannak az eszközei, amelyek szükségesek a belső kormányzat fenntartásához.

A nemzetgyűlést a jövő hét elején összehívják

A Bethlen kormányznak támogatnia kell magát a kisgazdapárt demokrata programját is. A legelső helyen áll a közsabadságok kérdése, de igazságos szigorral kell eljárni mindazokkal szemben, akik akár jobbról, akár balról veszélyeztetik az ország rendjét és békéjét. Szükségesnek tartjuk, hogy azok is részt vegyenek a kormányzásban, akik a királypuccsot nem helyeslik és elítélik azoknak munkáját. Szükségesnek tartjuk továbbá a Ház összehívását és ha a jelenlegi parlament az

elkerülhetetlen törvényhozási intézkedések létrejöttét nem igyekeznek előmozdítani, akkor oszlassák fel a nemzetgyűlést. A miniszterelnök biztos lehet arról, hogy a nemzet a választással elsöpri a puccsistákat.

Az ellenzéknek a Ház összehívására irányuló akciója sikerrel járt, amennyiben már tegnap 30-nál több képviselő írta alá az ívet. Az ívet valószínűleg holnap nyújtják át a nemzetgyűlés elnökének és így a Ház kedden, vagy szerdán tarthatja első ülését.

A keresztyénpárt értekezlete

Budapest, nov. 17. A Keresztyén Nemzeti Egyesülés Pártjában ma este Haller István elnöklésével értekezlet volt. Haller István beszámolt a legutóbbi politikai eseményekről, a kormány lemondására vonatkozó kérdésekről. Ismertette a pártnak a kormányzópárt alakítására vonatkozó felfogását és felhívta a párt tagjait, hogy a kormány jelenlévő tagjainak informálása céljából adják elő kívánságaikat. A vitában Vass József, Bleyer Jakab, Lingauer Albin, Ernst Sándor, Huszár Károly, Bernolák Nándor, Milotay István és Tszler Béla vettek részt.

A szónokok valamennyien kimerítően foglalkoztak a köztudomásra jutott tervekkel,

amelyek a jövő kormányzatra vonatkoznak. Azonkívül foglalkoztak azokkal a panaszokkal, amelyek elhangzottak bizonyos aktuális kérdés kezelését illetően. Több oldalról kommentáltak a miniszterelnöknek ma megjelent nyilatkozatát és annak különösen a felekezeti kérdések, valamint a rémhírek terjesztésére vonatkozó részét. — Az értekezlet informatív jellegű lévén, határozatot nem hozott, hanem a jelenlévő minisztereket valamint a pártelnökséget felhívja, hogy az ügyvivő miniszterelnököt részletesen informálja az elhangzott felszólalásokról, hogy a kormányzati program összeállításánál kívánságaikat és észrevételeiket megfelelően honorálja.

A kisgazdapárt hajlandó a kibontakozást támogatni

A kisgazdapártban ma este nagyatyái Szabó István bizalmas megbeszélésen ismertette a párt tagjaival a politikai helyzetet. A megbeszélésről a következő kommunikét adták ki:

A Kisgazdapárt hajlandó a kibontakozást támogatni, programjának sérelme nélkül. — Befejezett helyzet elé a párt nem engedi magát állítani.

Románia is cáfolja a perszonaluniót

Bukarest, november 17. (Orient Radio) Bizonyos német lapok híreszteléseket terjesztettek olyan tervekről, amelyek román-magyar perszonalunióra vonatkoznak. Ezek a hírek merőben koholmányok.

A legutóbbi események bebizonyították, hogy Románia teljesen szolidáris politikát folytat a kisantanttal.

A fenti hírhez a MTI megjegyzi, hogy Bethlen István gróf tegnapi nyilatkozatában kifejezetten megállapította, hogy a kormányhatálommal szemben álló körök kísérleteznek többek között annak elterjesztésével, hogy a kormány magyar-román perszonaluniót készít elő. Ezt, mint befejezett tényt terjesztik azért, hogy a kormányt ferde színben tüntessék fel.

Erőszakos szlávositás a Felvidéken

Kassa, nov. 17. A cseh és délszláv állam földrajzi egységesítése céljából azon fáradoznak, hogy egy nyugati szláv birodalmat létesítsenek. A csehek siettek a megszállásuk alatt lévő magyar Felvidéken, különösen a magyar Csalló-közben szlávokat letelepítenek, hogy a szláv nyelv egységesítésével az eszmét közelebb hozhassák a megvalósuláshoz. A Csalló-közre cseh legionáriusokat telepítenek le és az orosz Wrangel hadsereg volt katonáit, akiket Szerbiából hoztak fel. A Komárom melletti Zsa községbe urali kozákokat telepítettek le.

Csehország tárgyalni akar

Prága, nov. 17. A „Tribuna“ Benes dr miniszterelnök tegnapi beszédéről szólva annak a reményének ad kifejezést, hogy Benes dr nyilatkozata után a cseh és magyar államférfiak között új találkozásra kerülhet a sor és végül is olyan megegyezésre lehet jutni Magyarországgal, amely betetőzhetné Középeurópa pacifikálását.

Az állam nem vesz fel kölcsönt

Budapest, nov. 17. Az Országos Pénzügyi Tanácsnak Teleszky János elnöklése alatt a mai napon tartott ülésén Valkó Lajos dr. pénzügyi államtitkár részletesen tájékoztatta a tanácsot az állampénztár helyzetének alakulásáról.

Előadása során a Pénzügyi tanács megállapíthatta, hogy az állami bevételek az előirányzatnak megfelelően nagyjában befolytak és hogy a kiadások is az előirányzott keretekben mozognak, eltekintve attól a többlettől, amely a pénz értékének a legutóbbi időben bekövetkezett csökkenésével függ össze. Mégis remélhető, hogy a folyó év végéig nem fog szüksége felmerülni annak, hogy az államkincstár az állami jegyintézetnél nagyobb mértékben vegyen igénybe kölcsönt annál a három milliárdnál, amelynek igénybevételére a pénzügyi tanács a törvény alapján a felhatalmazást folyó évi október elsejével megadta.

Egyébként utalt a pénzügyi tanács arra, hogy az állami jegyintézetnek az állam által való tényleges igénybevétele a jegyintézetnek a hírlapokban is közölt kimutatásaiból mindenkor kitűnik.

Ausztria szövetségi csapatai kiküldését kívánja

Bécs, nov. 17. A „Telegraphen Korrespondenz Bureau” jelenti: Azoknak a tárgyalásoknak folyamán, amelyeket az osztrák kormány Sopron és környékére elrendelt népszavazás módjaitól folytatott, a kormány ki-

jelentette, hogy csak akkor lesz abban a helyzetben, hogy velencei jegyzőkönyvet jóváhagyás végett a nemzeti tanács elé terjessze, ha ígéretet kap arra nézve, hogy a népszavazási területre szövetségi csapatokat fognak kiküldeni.

Erős nehézségek a megszállásnál

Bécs, nov. 17. A „Neues Wiener Tagblatt” értesülése szerint Sopronban december második felében mehet végbe a népszavazás. Nyugatmagyarországon a pénz kieserítés végrehajtására állami csereállomásokot fognak létesíteni. Az osztrákok számítása szerint Nyugatmagyarországon körülbelül 1 és fél milliárd magyar korona van forgalomban, amelynek beváltására hozzávetőlegesen 10 milliárd osztrák koronára volna szükség.

Bécs, nov. 17. A nyugatmagyarországi tartományi kormány székhelye ezuttal Savanykut lett. A nyugatmagyarországi katonai akció vezetője, Vidosi brigadéros úgy nyilatkozott, hogy Nyugatmagyarország megszállása eddig még minden nehézség nélkül folyt le. *Délen vannak még nehézségek, amelyeknek oka főként az, hogy nem lehet oda pótlásokat küldeni. Ezeknek leküldése még hosszabb ideig eltarthat.*

A kilakoltatottak elhelyezése

Márk Endre a menekültek ellen

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután 3 órakor dr Vargha Elemér tb. főjegyző elnöke alatt ülést tartott, melyen közel 29 városi ügyet készítettek elő az e hó végén tartandó közgyűlés elé.

A napirend előtt Márk Endre szólalt fel. Olvasta a lapokból, hogy az új lakásrendeletből kifolyólag a lakásügyek intézését az államrendőrség fogja kezébe venni. Az új rendelet — mondotta — oly drákói intézkedéseket tartalmaz, hogy azok alapján nem meri az intézkedést a rendőrségre bízni. A főváros már lépéseket tett a lakásrendelet ellen; Debrecennek is fel kell emelnie tiltakozó szavát. Mondja ki ennél fogva a bizottság, hogy kívánja a törvényhatósági bizottságnak rendkívüli közgyűlésre 48 órán belüli összehívását, hogy a lakásrendelet hatályon kívül helyezése végett a kormányhoz a város közönsége felirhasson olyan irányban, hogy a város addig, amíg lakásrendelet van, a maga kezében kívánja tartani a lakásügyek intézését és fél azt a rendőrség kezébe engedni.

A jog- és pénzügyi bizottság az indítványt magáéva tette. A rendkívüli közgyűlés hír szerint és az előjelekből ítélve szombaton délelőtt lenne. Ezután rátértek a napirendre.

Dr Tóth Emil tanácsnok bejelentette, hogy Debrecen város azokat a lakosokat, akiket életbiztonsági érdekből ki kellett lakoltatni

a lakásaikból, a Szalvátor-barakkokban helyezte el, melyeket most a katonaság átadott a menekültügyi hivatalnak. A kilakoltatottakat a nyulasi barakkokban helyezték el, melyeknek a célra való átalakítása 585 ezer koronába kerülne. Javasolta ez összeg megfizetését.

A nyulasi szükséglakások

A tárgyhöz elsőnek Márk Endre bizottsági tag szólott, aki könnyelműségnek tartaná, ha ezt az összeget megszavaznák, mert szerinte a menekültek elárasztották az országot, ahelyett, hogy otthon maradtak volna. Mondja ki ennél fogva a bizottság, — mondotta — hogy a barakkok kijavítását a tanács csak kizárólagosan államhatalmi kívánság folytán végezteti.

Rostás István mindenben aláírta Márk Endre javaslatát, ha az nem tévedne. Mert ezekben a barakkokban nem menekültek laknak, hanem szükségből kilakoltatottak.

A Debrecen város végén levő viskók — mondotta — így ősz felé összedülnek és ha a bentlakókat kitelepíteni nem tudjuk, azoknak életbiztonsága nincsen kellőképpen biztosítva. Hogy csak mást ne mondjak, 48 szükséglakásra volna szükség. Nem is szükséglakások ezek, mint inkább férőhelyek.

Márk Endre: Jó lesz az a katonáknak.

Rostás: Nem katonákról, lakástalanra vált debreceni polgárokról van szó. Most nagynehezen megkaptuk a honvédbarakkokat s így

Egy könnycsepp

A Nagy-Alföldön végigvonult a tél s ahová csak lépett, fehér halotti szemfedő fedte be lábnyomát és elmenekültek a vándormadarak. Mintha korábban jött volna ez a régi vendég, aki valamikor régen gyermekmeséinkben fehér, nagyszakálu hermelinruhás öreg király volt, aki csak örömet hozott, mesét mondott és boldog álmot láttatott és mi szívesen vártuk ezt a molygó fejedelmet, amely mindenkinek csak adott: a sik buzát, a hegy fát, a dombvidék bort adott a szegény embereknek és hurrás szánkázást, kacagó korcsolyázást és kimondhatatlan boldogságu karácsonyt a szegény gyermekeknek. A vagonok hosszú sora hozta a sötét hegyekből kibányászott fekete gyémántot és mi nevetve vártuk a hideget. Angyalkacagásu gyermekserceg üdülőzött az első havat és mindenkinek szobájában duruzsolt a meleg hűtő kályha.

Ezelőtt mosolygás volt életünkben az első hó, amely megsimogatta arcunkat s arról susogott a fehér leányelkeknek: közeledik, itt lesz nemsokára a szíveket összefűző, lelkeket egymásba fonó, életet sorsát kezébe tartó Farsang... És Amor hegyezte nyilait...

A mosolygás elmúlt rólunk, az első hó megfagyasztotta lelkünk virágait is. Talán

bosszút áll a régi örömkért. Csak koldustarisznyát hoz és elviszi azt is, amink még megmaradt. Üres a kamránk, üres a pincénk, hideg a kályhánk és lefoszlik testünkről az utolsó ruha.

És mi megüvegesedett szemekkel kérdezzük a holnap ijesztő arcától: mi lesz? mi lesz, ha kimutatja összes fogait a tél? mi lesz, ha nem adhatunk kenyeret az éhező szájaknak? mi lesz, ha nem melegíthetjük meg a didergő vétagokat? Mi lesz?

És ezek a kérdések a magyar intelligencia, a magyar középosztály szobáiban a leghangosabbak, ahol a nyomor valutázója már elszedte a maga jutalékát, ahol már régen kenyérré és szénré, fává és ruhává változott az örök féltett butordarabja, a jobb idők szönyege. A tanár, a bíró, a hivatalnok családjai félvenéznek a szürkülő reggelt és kinyújtják a kezüket: hidegebb lesz-e a mai nap? És az apák gondterhes arccal járnak a Piac-utcán, lehorgasztyák fejüket, mintha idetévedt kincskeresők lennének. Lemondás és kétségbeesés van a homlokukra írva, amint lyukas cipőben haladnak az utcán és illesztgetik fizetésüket a buza 2500 koronás árához.

... Ugy látszik elveszett itt a józanság. Csak az önzés tombol eszeveszetten... Hiába beszélünk mi itt konzolidációról, a lelkek le-

a nehéz állapotoknak egyszer végére járnánk, de...

Márk Endre: Biztos, menekülteket fognak oda is bedugni!

Rostás: Nem áll, nem fognak. Kizárólag debreceni kilakoltatottakat fognak ott elhelyezni. Ezen barakkok kijavítása épen ezért elmulasztatlan szükség. Ki vállalja a felelősséget, ha egy szép nap családokat fog egy-egy megrongált viskó bedűlése eltemetni?

Márk Endre: Ne rémítsen már minket! Rostás: Nem rémítem, de mi szakértők a büntető törvénykönyv alapján felelősségre vonathatunk.

Márk Endre: Ne tessék ide számítani a rendőrséget!

Rostás: Ha megfelelő elhelyezést nem kapnak ezek a debreceni polgárok, az az agy, hogy ha a barakkok ki nem javíttatnak, akkor a katonaság elfoglalja azokat. Tessék hát a bizottságnak felhívni a mérnöki hivatalt, hogy a javításokat eszközölje.

Márk Endre: A mérnöki hivatal fogja ezt megcsinálni?

Rostás: Igen!

Márk Endre: Gondoltam! Bezzeg lesz pótköltségvetés!

Rostás: Én még egyszer felhívom a bizottság figyelmét a javítási munkálatokra, mert ezeknek elmulasztása nagy botrányra dagadhat.

Márk Endre: Az a botrány, amiket beszél!

Rostás: Ugy? (Nagy zaj. Az elnök rázza a csengőt.) Talán a Teleki-utcán nem dült össze egy tűzfal és egy másik lakást nem tetetett el?

Hosszas vita után végre az elnök szavazás alá bocsajtott a kérdést. A bizottság el fogadta az előadói javaslatot, mely a barakk-szükséglakások kijavításának megszavazását ajánlja a közgyűlésnek.

A bizottság az előadói javaslat szerint javasolja a közgyűlésnek a világitási vállalat akkumulátor telepének kijavíttatását.

A bizottság javaslatba hozza a közgyűlésnek, hogy Zoltai Lajos muzeum-igazgatónak eredményes és szép munkájának elismeréséül 15 ezer korona segélyt szavazzon meg.

A népkönyha

Dr Csűrös Ferenc kulturatanácsnok bejelentette, hogy a városi tanácsnak a népkönyha felállítására 92 ezer korona áll rendelkezésére. A nagy drágaságra való tekintettel azonban javasolta, hogy a közgyűlés 100 ezer koronát

higgadásáról, a karok munkába lendüléséről, míg itt ölbetett kezekkel engedik tönkremenni a nemzet legértékesebb osztályát... Elveszett már ugy látszik az akarat is... amely minden szívet kellett volna, hogy összedobbantson, minden életet összeforrasszon: a talpraállás szent akarata. Elveszett a közös érdek: a nemzet szent egyetemleges érdeke, csak az önérdék virul, csak a sátán kacag bele a tél halotti fehérségébe...

Mert vannak itt, akik mosolyognak, akiknek új ruhát, cipőt, kalapot, új divatot hoz a tél. Akik meleg prémbe burkolózva kacagnak bele a sápadt arcokba és új ruhában suhognak az aszfalton. Vigan csattog szájukról a beszéd, mert uraik kirabolták a magyar nyarat és a magyar őszet. Nekik a tél szezon.

Nekünk borzalmas ellenség, kancsukát, korbácsot rejtegető zsarnok, mert magyarok vagyunk, mert botorul azt hittük, hogy annyi ziláltság után, a vörös és az oláh uralom tombolása után mindenki megéri az idők parancsát... azt hittük, hogy itt diadalmaskodni fog az önfeláldozásig menő önzetlenség, a mindhalálig menő hűség, azt gondoltuk, hogy a keresztyén gondolatban élni fog a Krisztus!

Itt a tél... és elhozta a könnyeinket.

Zeman Zoltán,
evang. táborigazgató.

Olcsó

Olcsóbb

Legolcsóbb

a Hajdusági

FÉRFI és FIU
ruhaüzlet áru

Piac-u. 67.

FÉRFI öltönyök már 1100 koronától
FIU öltönyök már 1300 koronától.
Rövid FÉRFI téli kabátok 1950 koronától.
GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
Férfi és barna bőrkabátok 600 koronától
Előzetes kiszolgálás. Olcsó szabott árak.

A nagybankok agitációs munkája

A nagybankok egyre hevesebben kezdik bizonyítani, úgy a nagyközönségnek, mint a hatóságoknak, hogy órájuk közgazdasági szempontból feltétlenül szükség van, őket minden más gazdasági szervezetet megelőzve legmesszebbmenően támogatni kell, nekik, ha az ő érdekük követeli, még monopoliumpot is kell adni, mert különben minden elvész és a nemzet tönkremegy. A nagybankok ezen agitációs munkára többféle eszközt használnak fel, melyek közül különösen az utóbbi gazdasági téren végez, hatalmas eredményeket ért el. A bankok pénzén tartott sajtónak legtesztetesebb közleményeit is már bizonyos kétkedéssel fogadják a nagyközönség körében, a hatóságok legtöbbje pedig szintén rájött már arra, hogy a bankok által hangoztatott közgazdasági érdekek mögött milyen magángazdasági célok rejtőznek.

Örömmel állapítjuk meg, hogy az a szakadatlanul folyó tájékoztató munka, melyet a magyar sajtó, ellentétben az idegenek vezetésével álló lapokkal, különösen az utóbbi gazdasági téren végez, hatalmas eredményeket ért el. A bankok pénzén tartott sajtónak legtesztetesebb közleményeit is már bizonyos kétkedéssel fogadják a nagyközönség körében, a hatóságok legtöbbje pedig szintén rájött már arra, hogy a bankok által hangoztatott közgazdasági érdekek mögött milyen magángazdasági célok rejtőznek.

Mindazonáltal nem tartjuk feleslegesnek, ha a magyar sajtó időközönként szóvá tesz olyan eseteket, amikor az u. n. liberális körök lapjai agitációs munkájukban túlerős eszközökhöz nyúlnak. Ilyenkor célszerű a válaszadás, nehogy a magyar olvasóközönség soraiban valaki is akadjon, aki a magyar sajtó hallgatása folytán azt hihetné, hogy a bankok ellen intézett támadások tulzoltak.

Utalni kívánunk ez alkalommal a budapesti u. n. liberális sajtóban megjelent egyik cikkre, mely a következő furcsa állításokat tartalmazza: A Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete, röviden Tébe, azzal a céllal alakult, hogy a kormányzattal szemben bizonyos pénzügyi jellegű intézkedések megtételekor a pénzügyeteket egyöntetű álláspontját képviselje, másrészt pedig a bankalkalmazottak szociális mozgalmait egységesen ellensúlyozza. Az említett lap azután a következőket írja: A hadikölcsönjegyzések megszervezése végett a kormány kizárólag csak a Tébére támaszkodhatott. Azóta is a különböző kormányok számos alkalommal vették igénybe a Tébé kolosszális tökérejét, úgy, hogy ez az egyesület ma már irányító hatalmassága lett a pénzügyvilágnak. Az illető lap végezetül kijelenti, hogy Hegedüs Loránt szívesen jöjjön vissza a Tébé élére, ennek a lehetősége azonban nincs meg, mert Hegedüs erőszakos és hibás pénzügyi politikája nagy rést vágott az exminiszter és néhány bankvezér barátsága közé.

Nehogy a liberális lapban megjelent ezen furcsa mendások tartalma bárkit is megtévesztessen, a magunk részéről a közleményt a következőkkel kívánjuk megtoldani:

A Tébé tényleg mint diktátor lépett fel sokszor az államhatalommal és a banktisztviselőkkel szemben. Ezenkívül azonban pénzügyi téren olyan monopoliumpot teremtett, amely különösen az őstermelő lakosságra, a kisiparra és a fixfizetéses tisztviselőkre nézve súlyos károkkal járt. Az eddig kiépített monopoliumpot azonban még mindig nem elég biztos és így a Tébé még a hírszolgáltatást is ki akarja magának sajátítani. Ha pedig az állam ezen kívánóságát nem teljesíti, akkor a Tébé még azzal is megvádolja az államot, hogy a hatóságoknak nincsen érzékük a „köz-gazdasági kérdések iránt. Az igaz, hogy a hadikölcsönjegyzések megszervezésében hatalmas nyereség biztosítása ellenében a Tébé is résztvett, de hozzátesszük, hogy a súlyosabb munkát azok az állami tisztviselők és katonák végezték, akik ezen szervező munkáért semmiféle külön nyereséget nem kaptak.

A kormányoknak tett különböző szolgálattal pedig kár a Tébének annyira dicsekednie, mert ezeket a szolgálattal az állam mindenkor nagyon szépen honorálta.

A legmegdöbbentőbb az általam idézett liberális közleménynek az a része, amelyben Hegedüsről mond véleményt. Hegedüs működéséről csak az mondhat ily könnyelmű bírálatot, aki nem tudja megérteni, hogy mit tett

Hegedüs a köz érdekében. Ez a megnevezés azonban nem meglepő. Ehhez már hozzászoktunk és biztosíthatunk mindenkit arról, hogy a helyzet javulása addig nem várható, míg a közérdeket meg nem értők hangja végleg el nem némul.

Cser Frigyes.

Debrecen Csokonai emlékéért

Tegnap, november 17-én volt Csokonai Vitéz Mihály születésének 148 ik évfordulója. Debrecen, amely nem feledkezett meg a kalandos, könnyűvérű, de Debrecenhez mindig hű költőjéről, kegyeletos szívvel áldozott emlékének születése évfordulóján.

Az egyetemi ifjuság Csokonai szobránál

Az emlékünnepeket az egyetemi ifjuság nyitotta meg a Csokonai-szobor előtt rendezett ünnepséggel; amelyen nagy közönség jelent meg. Nyakas János tanárjelölt tartalmas emlékbeszédet mondott. Utána Daróczy Sándor theologus Radványi Sándor II. éves bölcsész alkalmi költeményét szavalta el művészi biztossággal. Az ünnepélyt Mácsay Sándor vezetésével a kollégiumi kántus nyitotta meg és zárta be Csokonaynak a Reményhez és Tihanyi Echéhoz című költeményeinek előnéklésével.

A Csokonai Kör emlékünnepe

Délután a kollégium dísztermét töltötte meg díszes és válogatott közönség, hogy jelen legyen a Csokonai Kör jól sikerült emlékünnepe.

A kántus éneke után Pap Károly egyetemi tanár, a Csokonai Kör elnöke mondott magvas gondolatokban gazdag megnyitó beszédet. Beszéde végeztével felolvasta öv. Géresy Kalmánné levelét, amelyben bejelenti, hogy személyesen nem vehet részt az emlékünnepeken, ezért ezután közli, hogy a Csokonai Kör részére, amelynek boldogult férje elnöke volt, 2000 koronát adományoz. Pap Károly halás szavakkal emlékezik meg az adományról.

Ezután Halassy Mariska, a Csokonai-színház művésznője adott elő két Csokonai-verset kiforrott és biztos szaváló művészetével. Sok-sok tapsot aratott a művészi élvezetért.

Ezután Harsányi István a sárospataki gimnázium tanára tartotta meg előadását. Eljöttünk Sárospatakról, a Bedrogmenti Athénből — mondotta — a magyar Genfbe, Debrecenbe, hogy bemutassuk Csokonai Vitéz Mihály eddig még ismeretlen, és kiadatlan s az általam és Gulyás József tanártársam által felfedezett műveit.

Ezután részletesen ismertette a kutatás történetét. Több új verset, az Arpdiasz 51 sorát, prózai dolgokat, leveleket eredményelt a kutatás.

Harsányi után Gulyás József ismertette a felfedezett versek címeit s több új verset be is mutatott. Előadásuk végén a közönség hosszan és melegen ünnepelte a két tudós professzort, akik kutatásaikkal nagy szolgálatot tettek az irodalomtörténetnek s nagyban hozzájárultak a Csokonai kultusz terjesztéséhez. Végül Karász Albert, Csokonai apjáról, Csokonai József debreceni „borbélyről” tartott érdekes s a közönséget mindvégig lebilincselő előadást. Adatait a nemrég elhunyt Sárvári Lőrincz birtokában levő Csokonai József naplójából, illetőleg, mindenes könyvéből vette, amit öv. Kovács Gyuláné, Sárvári Róza adományozott a Csokonai Körnek. Egyébként az érdekes naplót első ízben néhai Komlóssy Arthur mutatta be mintegy 20 évvel ezelőtt a Csokonai Kör közönségének felolvasás keretében.

A Kántus művészi énekszama fejezte be az emlékünnepeket.

— A hadtörténelmi iratok. A hadtörténelmi levéltár megkereste a városi tanácsot, hogy a városi levéltárban levő hadi leveleket bocsássa rendelkezésére. A tanács a kérelmet elutasította. Most a hadtörténelmi levéltár vezetősége azt kérte a tanácstól, hogy a hadtörténelmet közelebből érintő iratoknak legalább a másolatait bocsássa rendelkezésére a város. A tanács a kérelmet teljesíthetőnek találta s azt kiadta a muzeumi bizottságnak.

szavazzon meg a közlélmelési hivatal nyereségéből.

Ekly József indítványozta, hogy a bizottság tegyen előterjesztést a közgyűlésnek, miszerint az irjon át a katonasághoz, hogy a használatba vett népkonyhai felszereléseket mielőbb adja át a népjóléti hivatalnak.

Csűrös Ferenc dr tanácsnok felvilágosításul közölte, hogy a felszerelések egy részét a katonaság már átadta a városnak.

A választ tudomásul vették s az előadói javaslatot is elfogadták.

A bizottság javasolja a közgyűlésnek, hogy 17 ezer korona póthitel szavazzon meg s ezt az összeget esatolja a Kövesdy-féle árverés-alap 35 ezer koronájához, mely összegben a közgyűlés 75 pár cipőt szándékozik vásárolni a szegény gyermekeknek.

Dr Orosz Árpád tb. aljegyző előadta, a földművelésügyi miniszter leiratát a gazdasági felügyelőségek szolgálati beosztása tárgyában, egyben javasolta, hogy a közgyűlés intézzen feliratot az illetékes miniszteriumhoz, miszerint Debrecen város külön gazdasági főfelügyelőséget kapjon.

A kompetencia fa

Nagy és hosszas viták keletkeztek dr Polgár Dániel ügyvéd és Dr Komlóssy Imre főszervező fellebbezéseinél.

Ugyanis az 1919. évre nekik járó failletmény utólag kiadása iránti kérelmüket a tanács elutasította, s ezért fellebbeztek a közgyűléshez.

Dr Vádray István hangsúlyozottan kiemelte, hogy az illetőknek afa kiutalása jogos és a város nyakába nagy pert akaszthatnak. Nagy József bizottsági tag azon az állásponton volt, hogy régi polgárokat régi joguktól megfosztani lehetetlen.

Juhász Ignác, Ekly József, Balogh István és Dr Fejér Ferenc bizottsági tagok, valamint Kondor Kálmán főszámvevő a tanácsi javaslat mellett érveltek.

Dr Vádray István hangoztatta, hogy az illetők azért nem vitették el kompetencia fájukat, mert az utalási hely két faraktárból történt s az utalást az a tendencia vezette, hogy mentül kevesebben tudják kiváltani fa kompetenciájukat.

Nagy és hosszas vita után a bizottság úgy határozott, hogy azt javasolja a közgyűlésnek, miszerint az illetők kérelme felett térjen napirendre.

Több apróbb városi ügy letárgyalása után az ülés az esti órákban véget ért.

Balla lett a sakkverseny győztese

A tegnapi nap folyamán eldőlt a debreceni Sakkör háziversenyén az I—A csoportban az elsősg kérdése. Balla Zoltán megnyerte harmadik játszmáját Debrecen bajnokával, Kulcsár Kálmánnal szemben. Balla volt a világos, Kulcsár a sötét, aki filadori védelmet választott.

Balla e szép győzelmével az első lett. Mindhárom ellenfelét, Dalmyt, Szabadost, Kulcsárt imponáló stílusban verte meg. Balla győzelmével megszerezte a Kaszinó értékes tiszteletdíját, amit tegnap át is adtak neki. Balla ma hajnalban már el is utazott Debrecenből, a legjobb benyomást hagyva mindenütt vissza.

A második hely kérdése ma délután dőlt el. Dalmy tegnap függőpartiját megnyerte Szabadossal szemben, Kulcsár szintén, így a második helyet a Dalmy—Kulcsár függőparti győztese szerzi meg, Kulcsár valamivel jobban áll a függőpartiban.

A többi csoportban is állandóan folyik a küzdelem, sőt még új jelentkezők is akadnak.

— A harminckilencesek emlékünnepe. A 39-es hősök emlékünnepe rendező-bizottság kéri az összes Debrecenben időző volt bajtársakat, hogy szombaton délután 4 órakor fontos megbeszélésre jelenjenek meg okvetlenül a Bika-kávéházban. A rendező-bizottság ezután is kér mindenkit, aki úgy érzi, hogy az egykori híres debreceni ezred hőseinek emlékével szemben kötelességei vannak, hogy erre a célra szánt, még oly csekély adományait is juttassa el Balogh Sándor dr polgármesteri titkárhoz a városházán.

NAPI HIREK

Zsidó értelmezés

Sok mindent kiforgatott valódi, eredeti jelentéséből, de talán egyetlen fogalommal sem történt oly sok és oly szemérmellen visszaélés, mint a liberálistussal, a demokratizmus, a szabadelvűség, a népjogok, az egyenlőség, szabadság fogalmával. Sikerült a köztudatban egészen kiforgatni ezeket a gyönyörű eszméket fedező szavaknak igazi jelentését, másrészt pedig jelszótá és pedig elsősorban uszító jelszótá sülyesztetni.

A zsidó sajtó által a nagyközönségre szuggerált értelmezés szerint az a modern, a haladó kor eszméit megértő, világos gondolkozású ember, aki a zsidóknak politikában, a közgazdaság terén, irodalomban való korlátlan érvényesülését elősegíti. Ellenben a sötétség lovagja, elmaradott ember az, aki a zsidóknak a magyar faj rovására történő rohamos terjeszkedését aggodalommal kíséri, az ellen és saját magyar fájának védelmére rendszabályokat sürget. Reakción, sötét középkor, Ázsia, — kiabálják szószékről és újságjaikban...

Egyik debreceni zsidó újságnak a napokban megjelent jellemző közleménye juttatta eszünkbe ezt a faji fogást. Önkéntelenül jelentkeznek e cikkben ez a zsidó felfogás. Azért is annyira jellemző.

Nevezett lap dr Láng Nándor egyetemi tanszékvezetője általunk nagyrabecsült személyét glórfikálja, abból az alkalomból, hogy a professzor ur mint a Tisza egyetemi internátus vezetője „jóval a numerus clausus arányán felül vett fel zsidót az internátus tagjai közé. Felfedezi ez intézkedéséből kifolyólag Láng Nándor nemes humanizmusát, minden felekezeti és faji szemponton felül álló tisztult gondolkodását.

Nem akarjuk ezuttal felvetni azt a kérdést, vajjon ma, — amikor az óriási vagyontöbbletű köztudomás szerint legnagyobb részét a zsidóság javára s a magyar középosztály óriási hátrányára állottak elő, — ma a jogosság és ráutaltság szempontjai csakugyan megkövetelik-e, hogy az internátus jótéteményében épen a zsidók részesüljenek számarányukon fejjel, tehát a keresztyének számarányukon aluli mértékben.

Csupán egy kérdés érdekel: vajjon ugyanez a zsidó sajtó milyen elmaradottnak, reakciónak nevezné ugyanazt a professzor urat, ha az internátus áldásaiban keresztyéneket részesítene, jóval a létszámukon fejjel arányban?

Az új lengyel követ a Kormányzónál. Budapestről jelentik: A Kormányzó ma délelőtt 11 óra 30 perckor ünnepélyes kihallgatáson fogadta gróf Szembek János lengyel követet, aki megbízó levelét adta át és bemutatatta gróf Dembiczy Kázmér követségi titkárát és Grobiczky gróf őrnagy katonai attasét. Az ünnepélyes kihallgatásnál Bánffy Miklós gróf külügyminiszter és Bartha Richárd, a kabinetiroda főnöke működtek közre.

Nyolc szemeszteres gazdasági akadémiák. A földmivelési kormány a változott idők követelményeihez alkalmazkodva, a gazdasági akadémiák eddigi hat szemeszteres tanidejének nyolc szemeszteresre való emelését vette tervbe. Evégből Csonka-Magyarország megmaradt három gazdasági főiskoláját: a debreceni, magyarvári és keszthelyi gazdasági akadémiákat javaslatotételre és új tantervezet előkészítésére szólította fel. Ha a három társakadémia rövidesen elkészül tervezetével, Szabó István földmivelésügyi miniszter a nyolc szemeszteres gazdasági akadémiákat valószínűleg már a jövő tanévre a mezőgazdasági tudományok szolgálatába állítja. A gazdasági akadémiák közül a debrecenit a tervbe vett reformnak az a körülmény ad különös jelentőséget, hogy e gazdasági akadémiának a debreceni m. kir. tudományegyetemet, ennek gazdasági fakultásaként való, régen felszínre lévő bekapcsolása, főleg a magyar alföld mezőgazdasági kulturális haladásának betetőzéséért, szinte követelődik fog bekövetkezni. A debreceni gazdasági akadémián dr Varga Kálmán kir. tanácsos, gazdasági akadémiai igazgató elnöke alatt külön tanári bizottság foglalkozik az ügy előmunkálataival.

A buza forgalma és a baromfi kivitel

Budapest, nov. 17. Az Országos Közéletelmzési Tanács gabona és liszt szakbizottsága ma délután 4 órakor, a kiviteli és behozatali szakbizottság pedig folytatólag délután 6 órakor gróf Hadik János elnöke alatt ülést tartott.

A gabona és liszt szakbizottság egyhangulag elfogadta Folkusházy Lajos alpolgármester azon indítványát, hogy a szakbizottság kebeléből küldessék ki egy szűkebb albizottság, amely javaslatot tegyen a következőkre nézve:

1. A magyar buza árának s ezzel kapcsolatosan folyton dráguló egyéb gabona és takarmányfélék árának mérséklésére milyen intézkedések tehetők? 2. A buzában tapasztalható forgalomküliségnek mi az oka és különösen hogy hol akad meg a buza forgalma, a gaz-

dáknál, kereskedőknél, malmoknál, vagy esetleg másoknál és hogy ezzel szemben milyen intézkedések volnának tehetőek? 3. Vajjon a ma kisforgalmu árutőzsdén jegyzett árakat jogosult-e az egész ország a buza forgalmára nézve irányító áraknak tekinteni és hogy e tekintetben a tőzsdéi árjegyzés nem játszik-e árfelkajtó szerepet?

A kiviteli és behozatali szakbizottság pedig a baromfi kivitelre nézve úgy határozott, hogy hizott liba és kacsa kivitele tilos, pulyka és csirke kivitelére csak úgy adatik engedély, ha a kérelmező igazolja, hogy a kivinni szándékolt pulyka, vagy csirke minden százméter-mázsája után a kivittelt megelőzően 40 százalékot Budapest lakossága baromfiszükségletének fedezésére esetrel-esetre megállapítandó árak mellett átadott.

Az országos vásárok. A városi tanács tegnap délelőtti ülése foglalkozott az előjáróság beadványával, mely az 1922. évi országos vásárok időpontjának megállapítását foglalja magában. A beadványt illetőleg a tanács úgy határozott, hogy az 1922. évi debreceni országos vásárok közül a Szent-György-napi vásár időpontjával az április 3-tól 11-ig; a Dénes-napi vásár időpontjával pedig az október 9-től 17-ig terjedő időpontot határozta meg. A többi vásárnapok időpontjában változás nem lesz.

A Népszerű Főiskolai Tanfolyam vasárnapi önálló előadásait Dr Varga Zsigmondnak „A magyar műveltség ősi elemeiről” szóló előadása nyitotta meg, melyben a tudós előadó rámutatott a magyar faj és a világ eddig ismert legrégebb kultúrájára, a sumirnak egyező ősvallási és nyelvi elemeire. Kedden dr Erdélyi Pál kezdte meg a fájdalom érzéséről szóló közérdekű előadás sorozatát. A vasárnapi önálló aktuális előadások során jövő vasárnap dr Hankiss János tartja meg „Sziuház és erkölcs” című előadását a kollégium I. sz. jogi tantermében.

A „Napsugár” vagyonmentő-árverés nagy sikerrel folyt le a hó 15-16-án, Piac-u. 10. I. alatt. A közönség tömegesen érdeklődött és vásárolt az árverésre kerülő szebbnél-szebb használati, berendezési, ruházati és kiegészítési cikkekkel, valamint fényüzési- és műtárgyakból, régiségekből, melyek igen méltányos árakon kerültek eladásra. A tisztességes értékesítésnek, másrészt jutányos beszerzésnek kedvező lehetősége nyílik meg Debrecenben ezzel az életrevaló, hézagpótló vállalkozással.

Házasságkötés. Dr. Stegmund Ervin orvos tegnap házasságot kötött Weber Ilonával. Tanúk voltak Kalenda Lóránt mérnök és Pauchly Géza orvos.

Az ÉME. VI. ker. alcsoportja f. hó 23-án este 9 órakor az Urániában jótékony-célú magyar estét rendez, mérsékelt helyárak mellett. Jegyek a csoport vezetőségénél kaphatók. Másort legközelebb közzétesszük.

Életunt hivatalnoknő. Tegnap reggel Pontasi Elza 20 éves hivatalnoknő, Baross-utca 8. szám alatti lakásán szobája mestergerendájára felakasztotta magát. Mikor a házbellek levágták, még élt, de amire a mentők megérkeztek, már halott volt. Hátrahagyott levelében életuntságról panaszkodik. Tettének oka szerelmi bánat.

Kardos László

Debrecen, Kossuth-u 9.

Alapítva 1831.

Mindenfajta vásznak

Saját készítésű fehérművek,

paplanok és matrácok

MENYASSZONYI KELENGYÉK.

Ágy és asztalterítők

Szállodák kórházak, internátusok berendezése

ORVOSI KÖPENYEK.

Emlékbeszéd Tisza Istvánról. Ez a címe annak a csinos kiállítású könyvecskének, mely dr. Tóth Lajos egyetemi tanárnak a kaszinói Tisza-kép leleplezésén tartott emlékbeszédét tartalmazza és amely a Csáthy Ferenc egyetemi könyvkereskedő cég kiadásában tegnap a könyvpiacon került. Csáthy Kálmán a közismert könyvkiadó a füzet teljes bevételét a Tisza-szobor alapra engedte át, így akárván ő is áldozni a nagy magyar államférfiu emlékének.

Eljegyzések. A tegnapi nap folyamán a következő eljegyzéseket jelentették be az anyakönyvi hivatalban: Zöld László—Seres Eteleka, Cs. Nagy Antal—Horváth Róza, Varga Gábor—Hajdu Erzsébet, Üveges Miklós—Pósán Flóra.

A gyermek-dispensaire elhelyezése. A városi tanács tegnapi ülésén szóba került a gyermek-dispensaire helyiségei rendezésének munkálata. A tanács megbízta a népjóléti hivatal vezetőjét, hogy tegyen előterjesztést a dispensaire termei kifestési munkálatainak költségeiről.

Aki részben üzletet akart kötni a várossal. Neumann Béla debreceni lakos beadványt intézett a városi tanácshoz. A beadványban előadta, hogy a szesz árakat kiválóan ismeri, ennél fogva a város szeszgyárudájának vezetésére igen erősen ajánlkozott. Hangsúlyozottan kijelentette azonban, hogy kizárólagosan haszonrészesedés mellett lenne hajlandó vállalni e nagyszeszgyárudát vezetését. A beadványt dr Vársy István tanácsnok beterveztette a tanács tegnapi ülésén. A tanács a beadványt nem kis derűtlenséggel hallgatta meg és a benne foglalt kérelmet elutasította azzal az indoklással, hogy az idő nem kedvező Neumann vállalkozásához.

Halálozás. Szomorú gyász érte a tiszteletben és szeretetben álló Székely Ferencet, a Székely társaság agilis tagját, a menekültek nagy támogatóját és segítőjét. Felesége, született Kardos Mária életének 60-ik, boldogházasságának 40. évében f. hó 10-én váratlanul elhunyt. Székely Ferenc most már teljesen elárult, mert fia, aki hős pilótatiszt volt, a világháborúban hősi halált halt. A tisztes uriaszonyt tegnap délelőtt temették el nagy részvét mellett. Az özvegyiségre jutott Székely Ferencet számosan keresték fel vigasztaló szavakkal.

Fosztogatják a vagonokat. A MÁV. raktár főnöksége tegnap újra nagyobb arányú vagonfosztogatásról tett jelentést a rendőrségnek. Ismeretlen tettesek több vaggont feltörték és azokból 2 bál lisztet, 2 zsák búzát, egy csomag üres csákot, 8 zsák vereshagymát, 2 olajos hordót, 600 kiló káposztát és 700 kilogramm burgonyát, összesen kb. 100—150 ezer korona értékben elloptak. A rendőrség erősen nyomoz a vasuti tolvajok után.

Betörés a fű felsőkereskedelmi iskolában. A fű felsőkereskedelmi iskola igazgatója feljelentést tett tegnap délelőtt a rendőrségnek, hogy tegnap virradó éjszaka ismeretlen tettesek a kereskedelmi iskola igazgatói szobába behatoltak és ott az igazgató szekrényét feltörték, a bennelevő iratokat feldúlták és a szekrényben elhelyezett 1000 koronányi készpénzt ellopták. A rendőrség nyomozza a betörőket.

— Bessenyei Fábry Irma zongoraművész hangversenye f. hó 24-én, csütörtökön, este fél 8 órakor lesz a városi zeneiskolában. Műsorra kerülnek Beethoven, Brahms, Mozart, Liszt legkiválóbb alkotásai. Jegyek Csáthynál válthatók.

— Házasságkötések. Az elmúlt két nap a következő házasságokat kötötték meg az anyakönyvi hivatalban: Sz. Asztalos Imre földmives ref. Karaszek Eszterrel r. kath., Habari Istók Gergely földmives r. kath. Szöllősi Máriával r. kath., Siposs János földmives ref. Szabó Máriával ref., Dr Siegmund Ervin ág. ev. orvos Wéber Ilonával r. kath., Szamádi József csizmadia r. kath. Tóth Rózával ref., Balla István földmives Szabó Juliánnával, Vass Sándor máv. mozdonyvezető Karsay Valériával, Magyar András hentes Barna Erzsébettel.

— A Wespriény—P. Nagy Zoltán ügyben a törvényszéki tárgyalásról írott referendákkal kapcsolatban P. Nagy Zoltán annak közlésére kér bennünket, hogy vizsgádjának bizonyítására nem csupán a tudósításban megnevezetteknek, hanem a zeneiskola összes érdektelen tanárainak tanukénti kihallgatását kérte. Beküldött nyilatkozatának többi részét nem közölhetjük, miután az nem helyreigazítást tartalmaz, hanem perbeli ellenfelel szemben óhajt polémiát kezdeni, aminek lapunkban nem adhatunk helyet. Teljes pártatlanságunkat annyival is inkább meg kell őriznünk, miután az ügy még mindig bírói döntés előtt áll.

— Uj iparengedélyek. A városi tanács tegnap délelőtti üléséből a következő új iparengedélyeket adta ki az alább írt díjak letétele mellett: Weinreb Dezső bor és szeszes italokkal való nagykereskedés rum és likőr gyártás 2000 K, Lusztig Martonné élő és leölt baromfi és ezek termékeinek kereskedése 500 K, Gabona és áruforgalmi R. T. kereskedelmi vállalatok alapítása és támogatása és többféle kereskedés 10,000 K, Komádi Lajos és társa bor és szeszes italok adásvételének közvetítése 2000 K, Kohut Sándor kók kitermelés és árusítás 2000 K, Halmágyi József fűszer gyarmatárú nagykereskedés 2000 K, Fleischer Mór cipőkrem és vegyeszeti cikkek kereskedése 500 K, Csalánosi Sándor sertés és marha kereskedés 500 K, Kovács Vilmos cipő és férfi divatkereskedés 2000 K, Krausz Jakab, Bernáth Izsák, Mózes Aron malom termékek és örlemények kereskedése 2000 K, Nemes Károly sütő ipar 500 K, ifj. Sirok András sapka készítés 300 K, Darvas Miksa cipő és cipő felsőréssz kereskedés 1000 K, Diósi Adolf szállodaipar 2000 K, Hajnal Pálné kozmetikai intézet 300 K, Klein Kálmán cipész ipar 1000 korona.

— Halálozások. Az állami anyakönyvi hivatalban tegnap a következő haláleseteket jelentették be: Baranyi Ilona r. kath. 1 hónapos, Kovács Margit r. kath. 27 éves, özv. Pezlovsky Ferenc ref. 54 éves, Császár László földmives r. kath. 21 éves, Szabó Julianna ref. 15 napos, Székely Ferencné Kardos Mária r. kath. 60 éves, Soltész József g. kath. 76 éves, Háló Kálmán ref. 7 éves, Gyurkó Imre r. kath. 2 éves, Nánási Sándor ref. 78 éves, Szabó Ernő r. kath. 3 éves.

— Eltemette a homokdomb. Borzalmas szerencsétlenség színhelye volt tegnap reggel a DMKE mellett elterülő homokdomb környéke. Belesz György 70 éves napszámos homokot akart szállítani a homokdomb aljából. Munkájában a homokdomb egyrésze Beleszre szakadt és eleven eltemette. Holttestét a délelőtti folyamán a helyszínére érkezett katonák ásták ki. A szerencsétlenül járt öreg munkás hulláját beszállították az orvostani intézetbe.

— Csűrös Béla képiállítása. Csűrös Béla festőművész műtermi képiállítását, melyet októberben közbejött akadályok miatt elhalasztott, november 20-án délelőtt 10 órakor nyitja meg ref. főgimn. II. em. 6. sz. alatti műtermében. A kiállítás iránt már most általános az érdeklődés.

Házhelyek megajánlása

Debrecen sz. kir. város tanácsa a földbirtok helyesebb megosztását szabályozó rendelkezésekről szóló törvényeikk értelmében felhívja a város ingatlanal rendelkező lakosságát, hogy a fenti törvényes rendelkezések alapján az arra igényel bírók házhellyel való ellátásának céljaira erre alkalmas területeiket megfelelő — és az egyezkedés során később megállapítandó megváltási összeg ellenében a városi tanács gazdasági és erdészeti ügyosztályánál (városháza I. em. 25. sz. szoba) a hivatalos órák alatt ajánlják fel.

Tekintve azon magasabb altruisztikus szempontokat, amelyek a mindnyájunk érdekében folytatott szomorú kimenetelű háború áldozatainak, továbbá az arra érdemes más állampolgároknak házi tűzhelyhez való juttatásával érvényesülnének, egyszersmint rámutatva arra, hogy a törvényes rendelkezések módját nyújtván az eladási árba vonatkozó kölcsönös meg egyezésre, a tulajdonosok ingatlanaiért megfelelő s reájuk nézve előnyös kárpótlásban fognak részesülni, — joggal reméli a városi tanács, hogy a városnak a multban oly sokszor annyi áldozatkészséget tanusító vagyonos polgárai ezen reájuk nézve semmi megterheléssel nem járó erkölcsi kötelezettség elől nem fognak ridegen elzárkózni, annyival kevésbbé, mivel az arra reá szorultak házhoz juttatásával a városunkban osztálykülönbség nélkül oly súlyosan érezhető lakásínség gyors enyhítésével csupán csak ezen akció útján remélhetni.

SZÍNHÁZ.

HETI MŰSOR

18-án, péntek: Hajduk hadnagya. B) bérlet.

19-én, szombat: Hajduk hadnagya. C) bérlet.

20-án, vasárnap d. u.: Magdolna.

20-án, vasárnap este: Hajduk hadnagya.

21-én, hétfő: Hajduk hadnagya. A) bérlet.

A hajduk hadnagya. A karrikaturának épen olyan jogosultsága van a színpadon, mint a rajzolásban, vagy a novellában. Az operett is ugyszólván karrikaturából táplálkozik s ahol a librettó valamennyi alakja karrikatura, ott világos és könnyű a színpadi művészet feladata is. Ez azonban a legtrikább eset, mert rendszeren az történik, hogy a karrikaturák és a reális portrék egymás mellé kerülnek. Ezt a stílus következetessége és egyöntetősége ellen elkövetett hibát a rajzolóknak mindig elkerülniük, de a színész alig teheti jóvá a stílus elleni vétket s a legtöbbször az íróért is viselnie kell a felelősséget.

Annál nehezebb ez a hajduk hadnagyaiban, mert a stílusasadás a legélesebben akcentuálva van: a regényesen kedves valószínűségeket mellett a pőzt is nevetségessé teszi a szöveg s ezt a szakadékot a muzsika graciózus hajlásai még a librettó merész neki-rugaszkodásaival is csak nehezen tudják áthidalni.

A Csokonai színház sok igyekezettel s a lehetőségek teljes kihasználásával adta a darabot. Szalma Sándor déleleg ereje és szép hangja, — amit most sikerült neki fegyelmennie — sikeresen vitte a címszerepet; Helvey Erzsé meleg, friss ritmusu s Kálmán Mancsi kedves eleveiségű alakokat formáltak. Szigetű tudatosan erős volt, de az árnyalatok tulságos keresése kissé erőltetetté tette alakítását, Vízváry Elza biztos énektudását pedig modoros, élettelen merevsége üti. Árkossy és Nado-sy jó figurákat adtak; a színpadot és zenekart Müller Mátyás erős keze biztos egységbe fogta össze.

Életem legszebb pillanata Erről nyilatkozik meghitt őszinteséggel Helvey Erzsé és László Gyula a „Színház és Mozi“ ma megjelent legújabb számában. A „Déryné debreceni emlékeiről“ szóló tárcán kívül sok érdekes apróság tartkítja a gazdag, eleven tartalmat. A „Színház és Mozi“ közli az egész hét

színlapját a darabok tartalmával s kimerítően hozza az összes mozik egész heti műsorát. A lap szép kiállítása a Magyar Nemzeti könyv-és Lapkiadó vállalat nyomdáját dicséri.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Pénteken B) bérletben kerül színre a nagysikert ért Hajduk hadnagya.

Osiris egyiptomi misztérium 5 felvonásban az Olasz filmvészet remekműve, felülmúlja a Cabiriát és a Qou Vadist. Tizezer szereplő. A keleti motívomu filmjáték felülmúlja az eddig látottakat. A nagy zenekar keleti zenével kíséri. Az Apolló második nagy slágere a Tavaszzi szerelem című öt felvonásos dráma Matyasovszky Ilona és Fenyvessy Emil főszereplésével.

Matyasovszky Ilona parádés szerepében, a Tavaszsi szerelem című 5 felvonásos drámában, ma az Apollóban.

Az Apollóban ma két nagy öt felvonásos slágeratrakció zenekar kísérettel. Jegyelővétel.

A Nirvána utolsó része a „Bűnhődés“ és Nobody 9. 10-ik kalandja „A sivatag zsarnoka“ és „A bosszuálló kéz“, a főszerepben Sylvester Schaffer, ma utoljára látható 5., 7. és 9-től. Rendes helyárok.

Jön! A fenevadak királyója. Amerikai filmszenzáció, a főszerepben Lillian Walker a közönség régi kedvence az Urániában.

A művészi üzleti grafika

A nagy világvárosok üzleti életének egyik nélkülözhetetlen jelensége: a művészi érzés érvényesülése nemcsak a boltok-, irodák, műhelyek berendezésénél, hanem az üzleti élet egyéb vonatkozásainál is, mint pl. levélpapírok és borítékok, cégkártyák, árjelzőlapok, árjegyzékek, csomagolások, kirakatok, cégtáblák készítésénél, legfőképen pedig a reklámnál. Nálunk ezen a téren a háború előtti évek fellendülése után visszaesés állott be és ma már üzleti életünkben elég ritkán találkozunk a komoly művészi grafika alkotásaival. Ezen az állapoton óhajt változtatni az Országos Magyar Iparművészeti Társulat, amikor a magyar gyárosok és kereskedők körében mozgalmat indít a művészi üzleti grafika felkarolása érdekében.

Nagyon sok tehetséges, ötletes rajzólművészünk van, akiknek tehetsége munkaalkalom híján parlagon hever. Jól felszerelt, képzett munkaerővel rendelkező nyomdáink vannak, amelyek a legkényesebb igényeket is ki tudják elégíteni. Az üzleti grafika fellendüléséhez nem kell egyéb, mint megbízások iparosoktól és kereskedőktől amiknek közvetítésére az Orsz. Magyar Iparművészeti Társulat szívesen és önzetlenül vállalkozik.

Hisszük, hogy iparosaink és kereskedőink megértik és átérzik ennek a mozgalomnak jelentőségét, amely kettős célt szolgál: egyfelől üzleti életünk nivóját akarja emelni a finom ízlés és rábeszélő ötletesség szugesztív erejével, másfelől a magyar művészi kultúra egyik jelentős ágának, a művészi grafikának érdemes munkásai számára óhajtja az élet feltételeit és a fejlődés lehetőségét biztosítani.

E mozgalmat a magyar gyáripár és kereskedelem érdekképviseletai is helyeslik és támogatják s a kamara felkéri kereskedő és iparos érdekeltségét, hogy az üzleti grafika körébe vágó szükségleteinek kielégítésénél a mozgalmat pártolja. Legcélszerűbb, ha ilyen ügyben közvetlenül az Országos Magyar Iparművészeti Társulat irodájához fordulnak.

MEGNYILT

APOLLO
Divatárúház

a Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.

Has választék férfi és női ruhaszövetekben, kötött kabát és garnitúrák, férfi és női fehérművek a legszebb kivitelben, flanellek, vásznak és zefírek nagy választékban elő- és színeit árak mellett kaphatók.

Megkezdődött a nagy SZÖRME VÁSÁR!

U. m. bőrkabát, szörme- és gardász-kabát hosszú fekete és színes téli kabát, legdivatosabb férfi. fiú és gyermekruhákat dús választékban, legolcsóbb szabott árak mellett vásárolhat

GERŐ ERNŐNÉL DEBRECEN Piac-u. 69 (Megyeházzal szemben)

Holnap van a Piros bugyelláris bemutatója az Urániában.

Önmaga ellen vét, ha nem nézi meg az Urániában a Piros bugyelláris. — az idény legszebb népszínmű szkeccsét. — Előadások szombaton 5, 7 és 9-től. — Mérsékelttel felmelt helyárak! Utalvány nem érvényes!

SPORT

Korcsolya-pálya. A megyei testnevelési felügyelő a városi tanácshoz kérvényt adott be, melyben a téli sport fejlesztésére kéri a fémipariskola előtti térségnek korcsolya-pálya céljára való átengedését. A tanács a kérelmet nem tartotta teljesíthetőnek, miről az OTT felügyelőjét értesíti.

NyTVE-DEAC. Va-árnap kellett volna lejátsszani a kerületi őszi forduló egyik igen fontos mérkőzését, melynek kimenetelétől függ az őszi forduló második vagy harmadik helyezése. A mérkőzés azonban elmarad, miután a NyTVE pályája víz alatt van. Az időjárás azonban ismét kedvezőre fordult s így kár volna ezt a mérkőzést tavaszra halasztani. Csak helyeselhetjük azon eszmét, hogy a DEAC cseréljen pályaválasztói jogot s 27-én tartsa meg a mérkőzést.

DKASE-KTE. A bajnoki mérkőzés utolsó fordulóját fogják vasárnap játszani az ügető-téri sportpályán, melynek jelentőségét kölcsönöz a KTE eddig utolsó pont nélküli csapatának multheti szereplése. Ugyanis ez a csapat belefeküdt a DMTK elleni mérkőzésébe s erős küzdelem árán azt megnyerte. Tekintettel viszont azon körülményre, hogy a DKASE négy játékosát nélkülözni kényszerül, Kereszturit, Sipost, Baikot és Örkényt, nincsen kizárva, hogy amit nem sikerült hat egyesületnek elérnie, azt a KTE szerencséje keresztülviszi s elhódít egy pontot a győzedelmesen előretörő DKASE-től.

DEAC I-DEAC I-b. Ma délután egyegyed 3 óraker a DEAC I. és I-b. csapatai együttes traininget tartanak, melyre a játékosok teljes számban való megjelenését kérem. Intéző,

A főiskolai sportszövetség debreceni alelnöke. Az országos főiskolai sportszövetség legutóbbi közgyűlésén alelnöknek választotta meg Jozan Józsefet, a

DEAC agilis ifjúsági elnökét. Ugyanakkor ígéretet kapott a DEAC jelenlévő kiküldöttje, hogy a Szövetség a legmesszebbmenő támogatásban fogja részesíteni a DEAC-ot. Itt említtük meg, hogy a DEAC atletáinak trenirozását egyik legjobb fővárosi atléta vállalta el.

Törvénykezés

A monstre kommunista bünper

A debreceni katonai törvényszék előtt folyó monstre kommunista bünper tárgyalásának 21-ik napján a hadbírószak folytatta a tanukihallgatásokat, amelyeknek során több érdekes vallomás hangzott el.

Nagy Sándor alezredes kimerítő részletességgel ismertette Moussong százados munkácsi szereplését és több momentumra vonatkozólag igazolta a vádlott eljárását. Meggyőződése, hogy Moussong csak kifelé mutatta magát vörös érzelműnek és csak azért, mert állandóan két vörös politikai megbízott figyelte működését. A tanu kihallgatása további folyamán hitelesen elmondta a tárgyalás alatt már többször említett sapkajelvetet is és vallomása Moussongra nézve igen kedvező volt.

Orosz Károly György főhadnagy Böszörményi századosnak volt a másodsegédtszije. A nyomozás során igen terhelő vallomást tett s több tanu is hivatkozott rá, mint akitől terhelő és kompromitáló dolgokat hallottak Böszörményire, többek között azt, hogy Farkas főhadnagyot megakarták gyilkoltatni. A tegnapi tárgyaláson tett vallomása azonban több dolgra nézve lényegesen eltért az előzetes nyomozás során tett kijelentéseitől s mikor vallomását elétárták, kijelentette, hogy már nem emlékszik az eseményekre. Egyébként az eltéréseket nem tudta megindokolni.

Böszörményi százados több kérdést intézett a tanuhoz s köztük érdekes, szinte vitászerű párbeszéd keletkezett.

Fischer dr. Böszörményi védője kérte a bíróságot, hogy a perrendtartás értelmében intézkedjen jegyzőkönyv felvételéről az ellenlétes és nem indokolt eltérésekben bővelkedő vallomás miatt.

A bíróság azonban rövid tanácskozás után elutasította a kérelmet.

A többi tanu: Némethy Kálmán alezredes, Ákos Géza főhadnagy, Till József százados, Lekits Béla főhadnagy, Rottmann Sándor volt számvivőaltiszt és Székely Károly ny. százados lényegtelen vallomást tettek.

A mai napon még egy tanu Boehm ezredes kihallgatása van hátra s ezzel a bizonyítási eljárás befejezést is nyer. A perbeszédre így szombaton kerül sor.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Eladó
a belvárosban egy jól elhelyezkedő ház, a köntös-teremben egy kis ház, belső telkek, házhelyek és szőlők, továbbá földek 7 holdas, 5 holdas és 8 holdas
Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca

Forgács István
művészi
"Bádogos"

Kiadó
konyhakertésznek 4 hold jó fekete föld Mester utca végén lakóház és nagy kúttal. Értekezhetni Gazdák Bankja Kossuth-utca.

Egy
éjős tehén teje tejért tar-
ásra kiadatik Vár utca 8

Debreczen: Gazdák
Bankja részvénytársaság.
Kossuth u. 17. Kölcsonó-
ket folyósít házakra, föld-
ekre és értékpapírokra.
Betéteket elfogad, a beté-
tek után kamatot ad. Ér-
tékpapírokat és idegen
penzeket vásárol és elad.
Elfogad értékeket megör-
zés céljából és bérbe ad
(safe deposit) páncél re-
keszeket. Takarékpénztár
és bankügyletek minden
ágazatával foglalkozik. —
Feleknek minden pénzügyi
műveletnél rendelkezésére
áll

Bélyegzőgyár
és vésőintézet
PAULÓ I.
Bathyanyi-utca 22.
Telefon 1345.

Hajdusági Répes Naptár

November hó végén fog megjelenni a
„Hajdusági Répes Naptár“.

A naptár egy szellemi részével, mint más
érdekes tartalmánál fogva értékes ajándéka
lesz mindazon előfizetőinknek, akik leg-
alább egy negyedévre előfizetnek a H A I D U -
F Ö L D E. A naptárban elhelyezendő hírdé-
téseket a H A I D U F Ö L D kiadóhivatala veszi fel.

A tőzsde

Magyar korona: 55.

A hangulat a tőzsde nyitáskor barátságos volt. Az irányzat az összes piacokon barátságos volt. A meglehetősen élénk forgalom a tőzsdeidő későbbi folyamán alább hagyott, a vásárló kedv lecsendesült és zárlatok a tőzsde kissé üzletellenes mutatók voltak. A kulissza a tegnapi bécsi árszerekre az arbitrage papirtulajdonosok nagy mennyiségű papirtulajdonosok a piacra elhelyezni, amely körülmény a piac nagyobb megerősödését megakadályozta, a közúti azonban mindvégig szilárd volt. A vaspiacon majdnem az összes papírok megtartották árfolyamaikat. Jól tartották magukat Koburg, Ganz villamos, mig Ganz Danub. elhanyagolt volt. A bankpiacon Angol bank, Bosnyák agrár több mint 100 koronás árnyereséget értek el. A malompiac tartott volt, Viktoriát erősen keresték. A malompiac helyzetére jellemző, hogy leginkább a terménytőzsdei üzletekkel foglalkozó bizományosok igyekeztek malomrészvényeket vásárolni. A bányapiacra a Magyar. ált. közzent erősen keresték mindvégig igen élénk forgalom mellett. Vásárolták a nyomdászvényeket is. A vegyespiacon nagy érdeklődés mellett vetettek Chinoint, Izzót és Gummit. A fapiacon nem volt egységes irányzat kialakulva. — Egyes papírok megtartották árfolyamaikat, sőt több száz koronás árnyereséget is értek el, más papírok azonban árvesztéseget szenvedtek. — A fapapírok közül Erdő, Lichtig és O. fa állottak az érdeklődés központjában. A többi papírok üzletellenesek voltak.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 1970, Osztrák hitel 970, Angol-Magyar 790, Leszámláló bank 750, Magyar-Olasz 320, Jels hitelbank 230, Hazai bank 675, Salgó 6950, Rimamurányi 2990, Közúti 2285, Déli vasút 1385, Általános vasút 3550, Keresk. bank 7400, Általános takaréki 990, Pesti hazai 250,00 Borsod-miskolci 4100, Concordia 4250, Budapesti gőz. 6800, Gizella 2370, Hungaria 4000, Viktória 13050, Beocsini 7050, Kék 5850. Általános közzent 12700, Uríká-

nyi 7300, Adria 9100, Atlantic 3425, Levante 7950, Trust 2375, Gans Danubius 39300, Ganz villamos 7100, Lipták 538, Magy. ac 1 2950, Schlick 1275, Wörner 760, Brassói 4450, Izzó 6225, Spodium 3100, Hazai fatern. 6700, Klotild 4150, Erdő 1190, Nasic 22350, Nenschl Licht 885, Orsz. fa 1290, Telefon 4750.

Valuták.

A valutapiacra a magasabb zürichi koronajegyzés hatása alatt vonatott volt és a hangulat egy kissé nyomott volt. Az árfolyamok meglehetősen fluktuáltak és nagyobb részt a nyitáskor alacsonyabb nyitási állapotok meg. Legnagyobb volt az érdeklődés dollarban és márkában. Dollár 940-ről 934-re hanyatlott vissza, majd ismét zárlatok 960-ra emelkedett. A márka és osztrák korona kisebb árvesztéseget szenvedett. Lemorzsolódott a szokol és a dinár is. A Napoleon néhány pontot veszített.

A devizapiacra Berlin, Prága és Bécs iránt volt érdeklődés. Keresték még Zágrábot.

Napoleon 3630-3370, Angol font 3770-3330, Dollár 950-970, Francia frank 6950-7050, Márka 400-10, Lira 3870-3930, Osztrák kor. 1650-1750 Rubel 4400-4500, Lei 605-625, Sokol 990-1020, Svájci frank 18150-18250, Korona dinár 1050-380, Lengyel marka 2550-2650.

Utőtőzsde. Az utőtőzsde csendes volt. Árfolyamok kissé javultak Lichtig 880, O. fa 1290-300, Egy. fa 634-40, Rima 3000 Izzó 6200, Gummi 3650, Papiripar 3400, Borsod-miskolci. elővételi joga 475-525.

Dollár 935, osztrák ezres 17, 10 ezres 1575, lei 614-616, márka 405, dinár 1270, lira 39, francia frank 70, angol font 800, sv. frank 181, Napoleon 3340, szokol 1004.

Zürichi zárlat Berlin 20250, Holland 185, Newyork 528, London 2060, Paris 3830, Milan 2216, Prága 560, Budapest 55, Zágráb 200, Bukarest 345, Varsó 15, Bécs 0'18, Osztrák bélyegzett 12.

Terménytőzsde.

A terménytőzsde irányzata ma kissé vonatott volt. A kereslet élénkebb, a kínálat tartózkodó. Árak tartottak. Az osz-

szes felajánlott tételeket megvásárolták. Nagyobb üzleteket bonyolítottak le kenyérmagvakban és rozsbán. Árpában malátagyárosok a szokásos mennyiségeket vásárolták. — Általában a hangulat igen kedvezett.

Hivatalos árak: Buza tiszavidéki 2725-2750, fehérmegyei 2725-2750, pestmegyei 2725-2750, rozs 1875-900, takarmány árpa 1850-1900, sórárpa 1925-975, zab 1740-780, tengeri 2150-200, köles 1800-875, repce 31-32, Korpa 1150-175.

Sertésjelenés. Zárt vásári maradvány 195, érkezett 215, eladott 30. Szabadvásári maradvány 4106 sertés és 4 süldő, érkezett 308 sertés és 72 süldő, eladott 100 sertés és 20 süldő, Árak: könnyű 62-90, nehéz 87-100.

Dollárt
és más idegen
penzt, aranyat
oztástól leges-
legdrágábban
vesz

Simon György DEBRECZEN
Kossuth-u. 11.

Kőváry és Altmann
szücs mesterek
Debrecen, Piac-utca 42.
Pannonia szálló udvar

Mindenféle szücs munkát szak-
szerűen készít a legutóbbi divat szerint.
Ugyanott kész munkák kaphatók.
Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Szedje össze
padlásáról az üres üvegeket,
sok pénzt kap érte Simonffy-u. 50.

MEGNYILT A
„HUNYADI“ butoráruház!
Arany János-u. 10. sz.
Tulajdonosok:
Kovács Gyula és Kovács Mihály

Eladó
2 drb zománczott nagy Meidinger kályha, kissé használt, Csapó-
utca 88. szám. **BAKOS.**

Tanulóleány
azonnal felvétetik lapunk
nyomdájában Piac-u. 59.

ÓCSKA
STEINER, Eötvös-u. 110.

Rikkancsok
azonnal felvétetik la-
puk kiadóhivatalában.